

Tusenfryd AS
Fryds vei 25
1407 VINTERBRO

Att.:

Saksbehandler: Ronny Angel Løvstad,
Vår ref.: 24/903-13
Deres ref.:
Dato: 16.08.2024

Tilsynsrapport med vedtak om pålegg

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) har utført tilsyn av Tusenfryd AS. Tilsynet har bestått av gjennomgang av innsendt dokumentasjon hos oss i SJT og stedlig verifikasjon hos dere den 25. juni 2024. Åpningsmøte, intervjuer og sluttmøte ble avholdt hos dere 25. juni 2024.

Vårt revisjonslag bestod av Ronny Angel Løvstad (tilsynsleder), Ingunn Diex Rognes (medrevisor), Bård Anders Rounge (observatør), Eivind Vigeland Grøn (observatør) og Mari Eline Hessen Vadla (observatør)

Fra virksomheten deltok Leif Erik Egeli (sikkerhetssjef), Bjørn Håvard Solli (administrerende direktør), Jean-Are Ibenfeldt (vedlikeholdsleder) og Erik Abelsen (driftsleder)

Kontaktperson fra virksomheten var Leif Erik Egeli.

Tema for tilsynet var

1. Kompetansekrav og opplæring av personell
2. Instruks for driftspersonell
3. Kontroll og vedlikehold av innretningene
4. Beredskap
5. Hendelsesrapportering
6. Årlige tekniske kontroller av innretningene

Tilsynet ble gjennomført som en del av vårt årlige tilsynsprogram. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det innebærer at det kan eksistere mangler som ikke er blitt avdekket under tilsynet.

Tusenfryd AS er en fornøyelsespark som har 27 driftstillatelser for ulike fornøylesinnretninger. Den eldste innretningen ble bygd i 1992 og den nyeste (Storm – berg og dalbane) ble bygd og

startet opp driften i 2023. Driften til Tusenfryd AS er sesongbasert og strekker seg fra vår til høst. Tusenfryd AS tar imot mange nye operatører (ca 50% av de sesongansatte) i forbindelse med oppstart før hver sesong og har et internt opplæringsløp for nye ansatte. Det er også en stor andel ansatte som har jobbet hos Tusenfryd AS over flere sesonger.

SJT sitter igjen med et inntrykk av at virksomheten har god kontroll på de risikoer innretningene medfører, et ryddig system for opplæring av de mange nye ansatte hver sesong og god styring og kontroll av vedlikeholdsarbeidet.

Vi har likevel funnet noen forbedringspunkter som gjelder beredskap og redningsøvelser, og kontroll av søyler og fundamenter på noen innretningstyper.

Vi har mottatt uttalelser og dokumentasjon fra dere til vårt utkast til rapport. Dette er innarbeidet inn i denne tilsynsrapporten.

Tilsynsrapporten inneholder 3 vedtak.

Vedtak

1. Vedtak om dokumentasjon av risikovurderinger

Vi varsler følgende vedtak:

Tusenfryd AS må utarbeide en beredskapsplan i tråd med kravene i tivoliforskriften § 2-13.

Beredskapsplanen må sendes til oss innen **15. september 2024**.

Hva regelverket sier

Etter tivoliforskriften 2-11 tredje ledd bokstav f) skal virksomhetens sikkerhetsstyringssystem omtale beredskapsplanene virksomheten har laget for nødsituasjoner som kan oppstå som følge av driften.

Tivoliforskriften § 2-13 krever at alle virksomheter som driver fornøyelsesinnretninger skal ha en beredskapsplan for nødsituasjoner. Planen må være tilpasset virksomhetens art og være tilstrekkelig omfattende for å dekke de spesifikke behovene på stedet.

Der selvberging ikke er mulig på grunn av høyde eller der det på andre måter er vanskelig å evakuere personer, må det dokumenteres hvordan publikum kan reddes ned fra høyder innen rimelig tid og på en trygg måte. Redningsplanen skal inneholde en detaljert beskrivelse av hvordan redning skal skje. Alle som har en rolle i virksomhetens beredskap må delta i redningsøvelser. Beredskapen må dimensjoneres ut fra de største risikoene forbundet med driften av fornøyelsesinnretningene. Planen skal også inneholde rutiner for å planlegge og gjennomføre redningsøvelser regelmessig og rutiner for å evaluere og følge opp funn fra øvelsene.

Hva vi fant under tilsynet

- Utydelige roller på noen oppgaver i en evakueringssituasjon/ved driftsavbrudd som krever evakuering.

- Redning fra høye attraksjoner gjøres av brannvesen med stigebil. Mosseregionen interkommunale brann og redning (MIB) og Oslo brann- og redningsetat (OBRE) har høydemateriell med tilstrekkelig rekkevidde (stigebil/lift for de høyeste punktene).
- Redning fra Thunder Coaster; - Det mangler rutine for når denne skal evakueres (når er risiko ved å bli sittende høyere enn evakuering), for eksempel når det er greit å evakuere ned «trappa» uten sikring (med hensyn på vær, vind, passasjerenes funksjonsevne etc). Det ble ikke fremlagt en detaljert redningsplan for denne. Ingen beskrivelse av selve redningsoperasjonen utover generisk plan for parken.
- Risikovurdering for Thunder Coaster omtaler ikke redning og evakuering.
- Tusenfryd AS regner reelle hendelser som øvelser. Planlagte øvelser evalueres, men dokumentasjon må ettersendes til SJT.
- Evakueringsplanen/nødevakueringsoppgaver er generisk og lik for flere innretninger.

Deres uttalelse til varsel om vedtak

Vi har mottatt følgende uttalelse og tilbakemelding til varsel om vedtak:

Dere beskriver at det har vært forvirring rundt begrepet "Beredskapsplan" hos Tusenfryd. Parkens generelle beredskapsplan omfatter evakuering av hele parken, mens "Evakuering fra attraksjon" refererer til spesifikke rutiner for attraksjoner, regulert under tivolforskriften. Dokumentet presiserer disse forskjellene og justerer kapittel 11 i sikkerhetsstyringssystemet. Det understrekes at reelle hendelser ikke regnes som øvelser. Videre beskrives oppdaterte evakueringsrutiner og ansvarsfordeling mellom teknisk personell og operatører, samt en ny avtale med Follo Liftutleie for nødtilgang til høy lift ved evakueringer.

Vår vurdering

Tivolforskriften § 2-13 sier at dere må ha en detaljert og spesifikk beredskapsplan som dekker alle nødssituasjoner, inkludert redning og evakuering fra alle attraksjoner. Dere har flere attraksjoner hvor selvberging ikke er mulig på grunn av høyden på innretningen. Derfor stilles det også krav til at dere har en detaljert redningsplan og at dere jevnlig gjennomfører og evaluerer redningsøvelser i tråd med redningsplanen.

I forkant av tilsynet har dere sendt en rekke dokumenter som knyttes til evakuering og beredskap som gjelder for hele fornøyelsesparken. Under tilsynet fant vi derimot at dere ikke har en beredskapsplan som dekker alle typer nødssituasjoner der selvberging ikke er mulig på grunn av høyde, eller der det av andre årsaker er vanskelig. Det mangler blant annet tydelige roller og ansvar i evakueringssituasjoner som er tilpasset de enkelte innretningene. I forbindelse med redning fra høye attraksjoner er Tusenfryd avhengig av brannvesenet som har stigebil. Det er ikke vurdert scenarioer med interne tiltak dersom stigebil ikke er tilgjengelig eller bruker lang tid på grunn av andre oppdrag. Generiske evakueringsplaner brukes for flere innretninger. Ettersom alle attraksjonene og lokasjonen er ulike, må det finnes en egen plan for hver enkelt innretning som er tilpasset behovet for den spesifikke innretningen, med tildelte roller og ansvar. Etter øvelser skal øvelsene evalueres for å vurdere hva som gikk bra, og hva som må forbedres i beredskapsplanen.

At beredskapsplanen mangler en detaljert redningsplan for de enkelte attraksjonene og rutiner for å gjennomføre og evaluere redningsøvelser er derfor et avvik fra tivolforskriften § 2-13 om krav til beredskapsplanen.

I deres uttalelser har dere laget nye evakueringsplaner for flere innretninger. Det planlegges minimum tre koordinerte evakueringsøvelser per sesong. Imidlertid fremstår dette som utilstrekkelig, ettersom forskriften krever at det skal foreligge en detaljert redningsplan med tilhørende rutiner for å planlegge og gjennomføre regelmessige redningsøvelser. Vi har vurdert at beredskapsøvelser, evalueringer etter beredskapsøvelser og trening i de ulike scenarioene dere har beskrevet i de nye evakueringsplanene er kunnskap som må repeteres og øves på årlig. Kravet inkluderer også at det må dokumenteres at publikum kan reddes ned fra høyder innen rimelig tid og på en trygg måte, noe som krever regelmessig trening. Dersom dere øver på minimum 3 scenarioer årlig vil det potensielt ta flere år før dere har dokumentert at dere kan redde ned publikum fra høyder innen rimelig tid, og på en sikker måte.

Alle som har en rolle i virksomhetens beredskap må delta i redningsøvelser. Tusenfryd har gjort en god start med å spesifisere evakueringsplaner og rutiner, men det er nødvendig med en plan som sikrer regelmessige øvelser på hver innretning hver sesong for å oppfylle forskriftens krav. Hva som inngår i de forskjellige øvelsene kan variere, og det trenger ikke å være nødvendig å trene på alle punktene i evakueringsplanene årlig, men det må være en eller annen form for øvelse for hver enkelt plan hver sesong.

At virksomheten ikke har en beredskapsplan som omfatter alle punktene forskriften krever er et brudd på tivoliforskriften § 2-13.

2. Vedtak om å utarbeide prosedyrer

Vi har fattet følgende vedtak:

Tusenfryd AS skal revidere sine rutiner for gjennomføring av kontroll og vedlikehold av bærende søyler og fundamenter for stålbaner/berg- og dalbaner i tråd med kravene i tivoliforskriften § 3-5.

Rutinene må sendes til oss innen **1. november 2024**.

Hva regelverket sier:

Virksomheten må ha rutiner på plass for regelmessig kontroll og vedlikehold av fornøyelsesinnretningene, dette følger av tivoliforskriften § 3-5. Underforstått betyr dette at rutinene skal gjelde hele innretningen, og ikke bare deler av den. Hvis leverandøren har gitt spesifikke vedlikeholdsrutiner, skal disse følges. Virksomheten må også vurdere om det er nødvendig med hyppigere kontroller eller vedlikehold på grunn av spesifikke forhold på stedet. For innretninger uten vedlikeholdsrutiner fra leverandør, må det gjennomføres daglige, ukentlige og årlige kontroller, samt en hovedrevisjon minst hvert femte år. Disse kontrollene er ment å forebygge ulykker og alvorlige hendelser, og må dokumenteres.

Hva vi fant under tilsynet

- Stålbaner/berg- og dalbaner: Kontrollregime for bærende søyler og fundamenter mangler.

Deres uttalelse til varsel om vedtak

Vi har mottatt følgende uttalelse og tilbakemelding til varsel om vedtak:

Dere mener at i rapporten er det feilaktig beskrevet at Tusenfryd mangler rutiner for kontroll og vedlikehold av bærende søyler og fundamenter på stålbaner. Tusenfryd påpeker at de allerede utfører slike kontroller gjennom visuell inspeksjon og dokumenterte sjekklister. Dere erkjenner imidlertid behovet for å utvide omfanget og frekvensen av kontroller, inkludert tredjepartskontroller og NDT, for større installasjoner. Tusenfryd har begynt å lage en utvidet plan for dette og vil sende planene til tilsynet innen fristen

Vår vurdering

Regelverket sier at dere må ha rutiner for løpende vedlikehold og kontroll av fornøylesinnretningen. Dette betyr at alle delene av en innretning skal ha en form for løpende vedlikehold og kontroll i løpet av levetiden.

Tusenfryd mangler rutiner for vedlikehold og kontroll for bærende søyler og fundamenter på stålbaner/berg- og dalbaner. Det fantes ikke et system for vedlikehold og kontroll som gir Tusenfryd AS oversikt over tilstand til strukturen til stålbanene (berg- og dalbanene). Ved å ikke føre kontroll er det vanskeligere å oppdage vedlikeholdsbehovet, og større sjanse for at man ikke oppdager slitasje og utmatting tidlig nok til å kunne sette inn tiltak.

At Tusenfryd ikke har komplette rutiner for kontroll og vedlikehold for bærende søyler og fundamenter på stålbaner er derfor et avvik fra § 3-5 om rutiner for kontroll og vedlikehold av fornøylesinnretninger.

3. Vedtak om årlige tekniske kontroller av større innretninger

Vi har fattet følgende vedtak:

Tusenfryd AS må revidere rutiner som sikrer at dere utfører en fullstendig årlig teknisk kontroll som omfatter hele innretningene med tilleggsutstyr i tråd med kravene i tivoliforskriften § 2-15 for større innretninger.

Dokumentasjonen må sendes til oss innen **1. november 2024**.

Hva regelverket sier:

En uavhengig inspeksjon innebærer en teknisk kontroll av innretningen for å verifisere at den er sikker for videre drift. For å sikre at fornøylesinnretninger er trygge å bruke, krever tivoliforskriften § 2-15 at virksomheten årlig får utført en teknisk kontroll av et uavhengig inspeksjonsorgan. Kontrollens fremgangsmåte og innhold skal følge den relevante standarden. Den relevante standarden vil være den standarden innretningen er designet, konstruert og drevet etter. I henhold til standarden NS-EN 13814-3, innebærer periodiske kontroller av fornøylesinnretninger at hele innretningen, inkludert både mekaniske komponenter og strukturelle elementer, blir grundig inspisert. Inspeksjonene har som mål å identifisere slitasje, skader eller andre avvik som kan påvirke sikkerheten

Hva vi fant under tilsynet

- Stålbaner/berg- og dalbaner: Kontrollregime for bærende søyler og fundamenter har mangler.

Vår vurdering

I forkant av tilsynet sendte dere rapporter etter årlige tekniske kontroller som er utført i 2024. Imidlertid er det mangler i rapportene som gjør at vi ikke kan bekrefte at alle relevante punkter i standardene er kontrollert. Et av kravene i forskriftens § 2-15 er at den tekniske kontrollen skal omfatte hele innretningen med tilleggsutstyr.

I forbindelse med årlig bruk av et uavhengig inspeksjonsorgan for gjennomføring av teknisk kontroll, skal denne følge framgangsmåten og innholdet til den relevante standarden som innretningen er bygget etter. EN 13814-3 sier for eksempel at følgende skal gjøres i en slik kontroll (se punkt 4.3.2, under bokstav c):

- *check nails or bolts for corrosion;*
- *check for cracked, damaged or missing members which may impair the load carrying capacity of the structure;*
- *NDT shall be carried out according to the NOT schedule and personnel in compliance with EN ISO 9712; the report of NOT shall be reviewed by the inspection body and included into the amusement device log*
- *enquire of the controller as to whether any components showed unusual wear, damage or other irregularities, critical to the safe operation of the ride*
- *the amusement device structure shall be inspected for deformities, i.e., buckled, bent or dented members, loose or missing parts.*
- *structural members shall be inspected for deterioration, such as, rusting of steel, rotting of wood/plywood, delamination or tearing of fibre reinforced composites, or degradation of textile membranes*

At Tusenfryd AS ikke har fått gjennomført en tilstrekkelig inspeksjon av hele innretningen, herunder bærende søyler og fundamenter på stålbaner, er derfor et avvik fra tivoliforskriften § 2-15 om krav om årlig bruk av et uavhengig inspeksjonsorgan.

Andre forhold og veiledning

Under tilsynet fremkom det at Tusenfryd AS kun rapporterer hendelser i kategoriene ulykker og alvorlige hendelser til SJT. Vi har veiledet om kravet til rapportering av den laveste graden av hendelser.

Vi viser til våre veiledere om rapportering og varsel ved ønskede hendelser på hjemmesiden vår, her: <https://www.sjt.no/fornyelsesinnretninger/rapportere-og-varsle-om-uonskede-hendelser/rapportere-uonskede-hendelser-fornyelsesinnretning/>

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Rapportdato:

16.08.2024

Ingunn D. Rognes
seniorrådgiver

Ronny Angel Løvstad
Overingeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

Lov om fornøyelsesinnretninger (tivoliloven¹) § 12 gir SJT myndighet til å føre tilsyn.

Vi varsler om at vi vil fatte vedtak etter lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven²) § 16.

Vedtak om pålegg om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i lov om fornøyelsesinnretninger §§ 14 og 15.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å [klage](#).

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova³ og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Angi saksnummeret når dere kontakter oss.

¹ Lov om fornøyelsesinnretninger (tivoliloven) LOV-2017-05-22-30

² Lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) LOV-2022-06-17-63 01.07.2022

³ Lov om rett til innsyn i dokument i offentlig verksemd (offentleglova) LOV-2021-06-18-124 01.07.2021